

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Evou Lukotkovou právní věci žalobce: **Ing. F. D.** bytem, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o starobní důchod, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu,

t a k t o :

I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 2.11.2011, č.j. **se zrušuje** pro vady řízení a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalované ze dne 2.11.2011, č.j. bylo rozhodnutí žalované ze dne 10.5.2011 č.j. z části změněno tak, že se do druhé věty druhého souvětí výroku za slova (po zadržení doplatku doplňuje) „v souladu s ust. § 118 a) odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů“.

Ve zbytku se toto rozhodnutí potvrzuje.

Rozhodnutím žalované ze dne 10.5.2011 byla stanovena žalobci povinnost vrátit přeplatek na dávce důchodového pojištění za dobu od 1.9.2007 do 30.6.2008 ve výši 88.124,-Kč podle § 118 a) odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění, a to do 3 dnů od právní moci rozhodnutí. K datu vydání citovaného rozhodnutí byl žalobci zadržen doplatek za dobu od 14.10.2008 do 5.2.2009 ve výši 7.989,-Kč a účastník řízení sám uhradil částku 15.000,-Kč přeplatek tedy k datu vydání rozhodnutí činí 65.135,-Kč.

Proti rozhodnutí podal žalobce námitky, argumentoval, že dne 21.6.2011 požádal o předložení podkladů pro vyčíslení přeplatku, na což žalovaná reagovala tím, že mu zaslala kopii pracovní smlouvy ze dne 1.7.2007 a uvedla, že na základě citované pracovní smlouvy bylo zjištěno, že účastník byl zaměstnán v pracovně právním vztahu a současně mu byl vyplácen starobní důchod. S odkazem na § 37 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění mu byl na základě těchto skutečností vykázán přeplatek za dobu od 1.9.2007 do 30.6.2008.

V žalobních námítkách poukázal žalobce na nezákonnost napadeného rozhodnutí s tím, že ve věci bylo opakovaně rozhodnuto Krajským soudem v Brně (sp. zn. 41Cad 44/2009, sp. zn. 34Cad 231/2009) přesto žalovaná závazný právní názor krajského soudu nerespektovala. Dovedla v rozporu s tímto právním názorem objektivní odpovědnost žalobce za vznik přeplatku bez ohledu na zavinění, ačkoliv podle právního názoru soudu se měla vypořádat s otázkou příčinné souvislosti mezi zaviněním žalobce a neprávem vyplaceného důchodu, což neučinila.

Dále namítl procesní pochybení žalované, neboť v průběhu řízení požádal o předložení podkladů pro vyčíslení přeplatku, žalovaná reagovala zasláním kopie pracovní smlouvy ze dne 1.5.2007. Uvedla, že na základě pracovní smlouvy bylo zjištěno, že žalobce byl zaměstnán v pracovně právním vztahu a současně mu byl vyplácen starobní důchod. Na základě těchto skutečností, byl mu vykázán přeplatek za dobu od 1.9.2007 do 30.6.2008 (§ 37 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění). Předmětná pracovní smlouva evidentně nebyla jediným podkladem rozhodnutí žalované. Ačkoliv žalobce v námitkovém řízení požádal o předložení dalších podkladů, nebylo mu vyhověno. Za tohoto stavu mu nebyly ze strany žalované poskytnuty veškeré relevantní informace, uvedené pochybení nenapravila žalovaná ani v řízení o námítkách. Navrhl proto, aby přezkoumávané rozhodnutí žalované bylo zrušeno.

V písemném vyjádření ze dne 7.2.2012 uvedla žalovaná, že žalobci byl vyplácen starobní důchod podle § 30 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění ode dne 26.10.2006. Dne 8.10.2008 uplatnil žádost o přiznání starobního důchodu podle § 29 cit. zákona ode dne 14.10.2008. Z žádosti bylo zjištěno, že v době od 1.9.2007 do 30.6.2008 pracoval, Tuto skutečnost však žalobce žalované neoznámil, nesplnil tedy ohlašovací povinnost. Rozhodnutím ze dne 10.5.2011 mu byla uložena povinnost vrátit přeplatek na starobním důchodu v částce 65.135,-Kč, neboť výplata dávky mu nenáležela v době od 1.9.2007 do 30.6.2008 z důvodu trvání pracovně právního vztahu, ačkoliv ještě nedovršil důchodový věk. Tímto rozhodnutím byl realizován rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30.12.2010, č.j. 34Cad 231/2009 – 15.

V rámci námitkového řízení žalovaná přezkoumala napadené rozhodnutí v plném rozsahu a následně rozhodnutí žalované ze dne 10.5.2011 změnila ve výroku z části, a to tak, jak uvedeno v přezkoumávaném rozhodnutí.

Předpisy důchodového pojištění jsou postaveny na zásad subjektivní právní odpovědnosti, tzn. musí být prokázána i existence zavinění. Objektivní odpovědnost se aplikuje mimo jiné i v případě odpovědnosti za vznik přeplatku na starobním důchodu v případech, kdy výplata tohoto důchodu nenáležela z důvodu souběhu s příjmem z výdělečné činnosti. Vznik povinnosti k úhradě přeplatku je spojen s hmotně právní úpravou obsaženou v § 37 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění. Záměrem této úpravy je zabránit souběhu výplat bez ohledu na subjektivní stránku věci, tzn. bez ohledu na zavinění. Odpovědnost je tedy tak konstruována jako odpovědnost objektivní. Je tedy nerozhodné, zda ke vzniku přeplatku žalobce došlo jeho vinou či nikoliv a prokazovat příčinnou souvislost mezi zaviněním žalobce a vznikem přeplatku. Relevantní je skutečnost, že žalobci byl vyplácen starobní důchod, přesto že nenáležel z důvodu výkonu výdělečné činnosti.

K námitce žalobce, která se týká nezaslání dalších podkladů rozhodnutí žalovaná sdělila, že podkladem pro její rozhodnutí byla pracovní smlouva ze dne 1.5.20087 a částka, která byla na starobním důchodu vyplacena za období, kdy z důvodu výkonu výdělečné činnosti tato dávka nenáležela. Žalobce v uvedeném období však výplatu starobního důchodu přebíral.

V námitkách žalobce dále namítl nezákonnou úhradu části přeplatku z doplatku starobního důchodu. Dle § 118 písm. a) odst. 4 zákona č. 582/1991 Sb., v platném znění občan, který je povinen na základě pravomocného rozhodnutí příslušného orgánu sociálního zabezpečení vrátit dávku, může být přeplatek srážen z důchodu nebo ze mzdy, platu nebo jiného pracovního příjmu; přitom platí obdobně předpisy o výkonu soudních rozhodnutí srážkou ze mzdy. S ohledem na toto ustanovení žalovaná využila možnost zadržet část doplatku starobního důchodu k úhradě části přeplatku. V dalším odkázala žalovaná na obsáhlé odůvodnění napadeného rozhodnutí. Vzhledem k výše uvedenému navrhl, aby žaloba jako nedůvodná byla zamítnuta.

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 30.12.2010, č.j. 34Cad 231/2009 - 15 bylo rozhodnutí ČSSZ ze dne 15.9.2009, č. zrušeno pro vady řízení a věc vrácena žalované k dalšímu řízení. Citovaným rozhodnutím žalované byl vyčíslen žalobci přeplatek za dobu od 1.9.2007 do 30.6.2008 ve výši 88.124,-Kč, po zadržení doplatku činil 80.135,-Kč. V odůvodnění rozhodnutí je uvedeno, že výplata starobního důchodu žalobci v uvedené době nenáležela, neboť byl zaměstnán v pracovně právním vztahu ačkoliv ještě nedovršil důchodového věku. Na částečnou úhradu přeplatku měl být použit doplatek na starobním důchodu podle § 30 zákona č. 155/1995 Sb., v platném znění a starobním důchodu dle § 29 citovaného zákona. Soud vytkl žalované, že se v napadeném rozhodnutí nezabývala příčinou souvislosti mezi zaviněním příjemce dávky důchodového pojištění způsobeného nesplněním uložené povinnosti a neprávem vyplaceného důchodu. Přitom Krajský soud v Brně již ve svém rozhodnutí ze dne 15.7.2009 č.j. 41Cad 44/2009 – 12 upozornil, že touto otázkou je správní orgán povinen se zabývat a odkázal na judikaturu NSS sice rozsudek ze dne 17.6.2004, č.j. 1Ads 12/2003 – 42, rozsudek ze dne 12.1.2006, č.j. 3Ads 61/2004 – 33 a rozsudek ze dne 20. ledna 2004, č.j. 5Ads 19/2003 – 60, všechny dostupné na www.nssoud.cz. Dále soud vyslovil nesouhlas s postupem žalované, který nerespektoval zásady uvedené v § 68 odst. 3 správního řádu týkající se náležitostí odůvodnění rozhodnutí

správního orgánu. Vzhledem k uvedenému pak shledal, že námitka žalobce, že rozhodnutí žalované je nepřezkoumatelné z důvodu nesrozumitelnosti, je důvodná. V souladu s § 76 odst. 1, písm. a) tedy napadené rozhodnutí zrušil bez jednání rozsudkem.

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní dále jen „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.), žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Rozsah přezkumu soudu byl ve vztahu k napadenému rozhodnutí žalované podle § 75 odst. 2 věta první s.ř.s. zásadně vymezen v žalobě uplatněnými žalobními body.

Podstatou žalobní argumentace bylo to, že žalobce namítl procesní pochybení žalované, neboť se domáhal předložení dokladů pro vyčíslení přeplatku čili dle názoru soudu, způsobu výpočtu nedoplatku nikoliv podmínek, za nichž tak žalovaná učinila. Dále pak namítl nerespektování závazného právního názoru krajského soudu vysloveného v citovaném rozhodnutí a týkající se vypořádání se s otázkou příčinné souvislosti mezi zaviněním žalobce a neprávem vyplaceného důchodu.

Uvedeným námitkám žalobce musel soud přisvědčit, neboť v odůvodnění přezkoumávaného rozhodnutí žalované je sice odkaz na judikaturu a výklad NSS nikoliv však bližší konkretizace právní argumentace žalovaného vztahující se na posuzovanou věc, tedy žádné úvahy, kterými se správní orgán řídil. Pokud tato úvaha byla obsažena teprve v písemném vyjádření žalované ze dne 7.2.2012 pak soud opakovaně musí konstatovat, že vyjádření k žalobě nemůže suplovat odůvodnění napadeného rozhodnutí, které musí jednotlivé kroky, které vedly správní orgán k závěru, že příjemce důchodu nesplnil jemu uloženou povinnost, tudíž byly dány podmínky pro postup dle § 118 a) odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., formulovat precizně, jednoznačně a přesvědčivě. Podle ust. § 3 správního řádu nevyplývá-li ze zákona něco jiného, postupuje správní orgán tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v § 2. V této souvislosti soud poukazuje i na judikaturu NSS sice rozsudek ze dne 24.6.2010, č.j. 9As 66/2009 – 46, www.nssoud.cz, dle kterého „z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazu“. Tomuto požadavku zákona však odůvodnění napadeného rozhodnutí neodpovídá. Odůvodnění rozhodnutí správního orgánu byť bylo obsažné, vykazovalo toto pochybení. Krajský soud v Brně je proto nemohl přijmout, neboť výše stanoveným požadavkům kladených odůvodnění správního rozhodnutí (§ 68 odst. 3 správního řádu) resp. jeho přesvědčivosti, přezkoumávané rozhodnutí neodpovídá.

Stejně tak důvodná se jevila i námitka žalobce vyslovená již v námitkovém řízení, sice požadavek o předložení podkladů pro vyčíslení přeplatku. V případě vzniku přeplatku je

třeba, aby žalovaná propočet stanoveného přeplatku přehledně a přesvědčivým způsobem v jednotlivých měsících vyčíslila a účastníka řízení s tímto seznámila.

Na základě shora uvedených skutečností soud opětovně dovedl procesní pochybení správního řízení, proto rozhodnutí žalované ve smyslu § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. zrušil pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí. Zruší-li soud rozhodnutí, vysloví současně, že věc se vrací k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s.ř.s.). V dalším řízení správní orgán shora vytčené vady naznačeným způsobem napraví, přičemž je vázán právním názorem soudu obsažený v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

Žalobce ve věci měl úspěch, náklady řízení mu nevznikly, soud proto rozhodl tak, že účastníkům nenáleží náhrada nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s.ř.s.).

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 30. dubna 2012

JUDr. Eva Lukotková, v. r.
samosoudkyně